

BASIC PECULIARITIES OF THE OFFICIAL MEDICAL TERMINOLOGY IN THE MODERN LITERARY HINDI

This paper analyzes the terminology of the field of official medicine in the modern literary Hindi, its typological division into themed groups of names. Overall, the paper represents one of the aspects of a comprehensive study of the Indian traditional medicine vocabulary.

Key words: *vocabulary of Indian traditional medicine in Hindi, ayurvedic vocabulary, medical terminology in Hindi.*

УДК 811.111:81'42=111

Рижикова М. Д., к.філол.н., викл.,
Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського, м. Сімферополь

ПРОФЕСІЙНА НАЛЕЖНІСТЬ МОВЦЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОГО ЛАУДАТИВНОГО ДИСКУРСУ (НА ПРИКЛАДІ РЕЦЕНЗІЙ НА КНИГИ)

У статті розглядається вплив соціального статусу мовця на об'єкт і вибір мовних засобів лаудації в англомовних рецензіях на книги. Аналізується роль професійної належності мовця у виборі об'єкту похвали та визначаються відповідні мовні засоби, які використовуються професійними та непрофесійними рецензентами для висловлення похвали в рецензіях.

Ключові слова: *лаудація, лаудативний дискурс, професійна належність мовця, рецензія на книгу, мовні засоби вираження похвали.*

Актуальність теми обумовлена інтересом у сучасній лінгвістиці до дослідження дискурсу у тісному зв'язку з позамовними, зокрема соціокультурними, чинниками, які впливають на формування комунікації [1; 2; 6; 7].

Метою дослідження є визначення особливостей висловлення лаудації в англомовних рецензіях на книги з урахуванням професійної належності мовця.

Матеріалом дослідження були 300 англомовних похвальних рецензій на книги (з них – 176 рецензій експертів і 124 – рецензій читачів), що були дібрані методом суцільної виборки з американських і британських електронних видань (спеціалізований сайт www.amazon.com) за період 2000–2008 рр.

Об'єктом дослідження є англомовний лаудативний дискурс. **Предметом** дослідження є об'єкт лаудації в рецензіях на книги, а також мовні засоби, які формують

лаудативний дискурс і використовуються для висловлення лаудації в американській і британській лінгвокультурах.

Серед сучасних дослідників впливу соціокультурного чинника на дискурс відмічаються А.В. Матюшина, яка досліджувала комунікативний дискурс, О.В. Максимович, яка виокремила філософські аспекти модернізму, С. М. Ягодзінський [5], що досліджував науковий дискурс, Т.С. Воропай, яка досліджувала дискурс постмодернізму. Однак, у сучасній лінгвістиці немає розвідок, що присвячені впливу соціокультурних чинників, зокрема професійної належності мовця, на англомовний лаудативний дискурс. Так, **наукова новизна** роботи полягає у тому, що в ній уперше на прикладі англійської мови розглядається вплив професійної належності мовця на висловлення лаудації у рецензіях на книги.

Соціальний статус є одним з соціокультурних чинників, який може впливати на формування комунікації [1-4; 6], зокрема лаудативної. Дослідження похвальних рецензій на книги свідчить про те, що зміст таких рецензій залежить від професійного статусу мовця. Залежно від того, хто їх писав: людина, яка має написання рецензій за професійні обов'язки (професійний рецензент, рецензія експертів), та людина, яка не має таких обов'язків (непрофесійний рецензент, рецензія читача), різнитиметься об'єкт лаудації та вибір мовних засобів для її висловлення. Так, соціальний статус в похвальних рецензіях на книги розуміється саме як професійна належність, а всі рецензенти визначатимуться як професійні (або експерти) та непрофесійні (або читачі). Приділятиметься увага лише професійній належності мовця, оскільки відповідну належність реципієнта неможливо простежити. Можна зробити припущення, що професійна належність мовця не є визначальною для формування англомовного лаудативного дискурсу.

Розглянемо детально, як впливає професійна належність на об'єкт похвали та вибір мовних засобів для її висловлення.

Першорядне значення має похвала письменникові, адже найчастіше вибір книжки пояснюється авторитетом її автора. Залежно від того, хто хвалить автора – видавництво, інший письменник або сам автор – варіюються мовні засоби лаудації. Видавництво хвалить автора за допомогою оцінювальних прикметників та іменників (наприклад: *“Washington Irving (1783-1859), America's first successful professional writer was born and raised in New York City”*, *“My all-time favourite author is Charles Dickens”*, *“Roddy Doyle is an award-winning novelist, dramatist, and screenwriter”*, *“He was also a master of satire, essay, travelogue, and folktale, as evidenced in this classic collection”*, *“Writing for kids is a gift, a responsibility, and an honor”*), порівняння (наприклад: *“When he died in 1870, he was buried in Poet's Corner in Westminster Abbey as an indication of his huge popularity as a novelist, which endures to this day”*) та теперішнього завершеного часу дієслів, що вказує на результат і досягнення (наприклад: *“Jane O'Connor has always had a secret fondness for froufrou. An editor at a major publishing house, she has written more than thirty books for children”*). Автор, висловлюючи похвалу собі, вживає порівняння (*“so ... that”*), протиставлення (наприклад, *“My editor was so excited by this series proposal in 2003 that she offered me a contract on only 50 pages. Then I had to hurry and finish the book – it took three months. I usually*

take about 6 months to finish a book”), а також використовує імпліцитну похвалу, наприклад: “*Then it [the book] was honored by YALSA (librarians) and I was asked to do a 4th book*”. У наведеному прикладі автор також хвалить себе імпліцитно, апелюючи до авторитету – відомого видавництва.

Іншим прикладом імпліцитної похвали є перелік заслуг, за допомогою якого також хвалиться автор, наприклад: “*ERIC METAXAS is the author of Everything You Always Wanted To Know About God (But Were Afraid to Ask) and thirty children’s books. He has written for Veggie Tales and Rabbit Ears Productions, earning three Grammy nominations for Best Children’s Recording*”. Цей засіб є характерним саме для рецензій експертів, використаним для того, щоб привернути увагу до досягнень автора, а також щоб підкреслити його талант, успішність та авторитет серед колег. Хоча одиничні випадки вживання переліку заслуг були зафіксовані й у рецензіях читачів (наприклад, “*As Creative Director of Craik Jones Watson Mitchell Voelkel, she helped the agency win hundreds of creative awards*”), такий спосіб висловлення похвали не є типовим для читачів. Отже, похвала авторові свідчить про те, що для англomовних країн важливо, щоб письменник був відомим, успішним, таким, що написав не одну успішну книгу та має певні відомі нагороди за творчі здобутки. Також важливо, щоб автор співпрацював з відомими видавництвами і отримував нагороди.

Другорядна похвала експертів спрямована на видавництво, яке презентує книгу, наприклад: “*Founded in 1906 by J. M. Dent, the Everyman Library has always tried to make the best books ever written available to the greatest number of people at the lowest price*”, “*But the best feature must be Everyman’s uniquely low price*”. Як свідчать приклади, ладація у цьому випадку реалізується за допомогою оцінювальних прикметників (наприклад, “*deluxe*”) та прислівників (наприклад, “*uniquely*”), а також використанням найвищого ступеня порівняння прикметників (наприклад, “*the best, the greatest*”). Проте, однакова реклама певного видавництва зустрічалася у багатьох рецензіях. У прикладі “*These deluxe Oxford editions offer the exploits of Holmes and Watson the red carpet treatment they truly deserve*” хвалиться і видавництво, яке ставиться до авторів як до знаменитостей, так і автори (які на це цілком заслуговують). З цієї метою використовуються епітет (“*deluxe*”) та прозопопоя (“*...editions offer the exploit...*”).

Надалі експерти в рецензіях хвалять книгу. Причому професійні рецензенти приділяють увагу переважно власне книзі, а не літературному творові. Так, висловлюється ладація обкладинці (наприклад: “*This [cover] is one of the best in the picture-book size Scribner Storybook Classic Series*”) та якості за доступною ціною (наприклад: “*This book is a wonderful tactile experience, from the shimmery glittery cover to the gentle watercolors inside, which are printed on the creamiest of papers*”, “*That along with the full text make this one of the best editions available, especially at this remarkable price*”). Так, вживання ступенів порівняння прикметників (“*the best, the creamiest*”), метафори (“*tactile experience*”) та епітетів, які вказують на візуальне сприйняття (“*shimmery, glittery*”), свідчить про те, що книга є приємною на дотик. Крім того, у такому випадку імпліцитно хвалиться й видавництво, яке надрукувало книгу.

У рецензіях експертів, на відміну від рецензій читачів, використовуються цитати відомих письменників, що є апеляцією до авторитету, наприклад цитата Гюстава

Флобера: *"What an artist and what a psychologist! It seems to me there are some passages worthy of Shakespeare. I found myself crying out in admiration while reading"*. Читачі не цитують відомих людей, а наводять безособисті посилання, наприклад: *"It is considered a masterpiece of American literature and a classic moral study"*. Ще однією відмінністю рецензій експертів від рецензій читачів є посилання на те, що твори певного письменника слугували основою для книжок інших авторів (наприклад, *"The novel itself is, if not the progenitor, an early vessel of so many archetypes found science fiction and horror"*, *"This is a granddaddy of all alien invasion stories, first published by H.G. Wells in 1898"*), або навіть ставали родоначальниками жанрів (наприклад, *"This novel is considered one of the earliest works of science fiction and the progenitor of the 'time travel' subgenre"*, *"It goes without saying that this book is a science fiction classic in every sense of the word and that H.G. Wells was a founding father of the genre"*).

У рецензіях експертів зустрічаються одиничні випадки похвали ілюстрацій, які захоплюють (наприклад, за допомогою епітетів: *"Ross's lively and sophisticated cartoons add interest, and historical information helps readers place the novel in proper context and gives insight into its characters"*) (у цьому прикладі також хваляться історичні коментарі, які допомагають читачам відчувати епоху подій, що описуються), або прозопопеї: *"The dozen wood engravings by Moser will knock you out"*), до оповідання (наприклад, за допомогою метафори: *"If you haven't read it recently, though, you may not remember the sweeping force of the prose, the grotesque, surreal imagery, and the multilayered doppelgänger themes of Mary Shelley's masterpiece"*), до наявності коментарів (наприклад, за допомогою стилістичного засобу переліку: *"Each book contains the original, unabridged text, interspersed with background information, explanations of themes, maps, timelines, definitions, and carefully chosen illustrations that enhance the mood of the story"*), до таких характеристик книги, як: повчальність (наприклад, за допомогою інфінітивних конструкцій: *"Gulliver's Travels is not an easy book to read; like all older literary novels it requires the attention and patience of the reader, has complicated and contemporary issues to discuss and a tendency to be a bit long-winded at times"*), та порівняння: *"This book deals with several issues that are as important now as they are today: the way our culture worships beauty and youth, an admiration that borders on homosexual love, virtues, the differences between men and women, and what art is and what makes it truly art"*), корисність (наприклад, за допомогою епітетів: *"It is short and would make a great bedtime story for your kids or for yourself"*), інтерес для читача (наприклад, за допомогою епітетів та прозопопеї: *"Robert Louis Stevenson's cherished, unforgettable adventure magically captures the thrill of a sea voyage and a treasure hunt through the eyes of its teenage protagonist, Jim Hawkins"*, або синтаксично – поширеними простими реченнями з інфінітивним та дієприкметниковими зворотами: *"Over Treasure Island I let my fire die in winter without knowing I was freezing"*). Так, експерти вважають, що ілюстрації в книжці мають бути яскравими, "живими", такими, що вражають, а оповідання – захоплюючим та зрозумілим.

Натомість читачі більше уваги приділяють якісним характеристикам книги. Вони хвалять великий і зручний розмір книги (наприклад, за допомогою оцінювальних прикметників і метафори: *"It is a nice big format, with an exquisite typeface, easy to*

read and to hold in the lap”), мову, якою вона написана, – таку, яку читаєш із задоволенням (наприклад, через порівняння та протиставлення: “*The language that the novel is written in might be a little more difficult to read than contemporary literature, but once one gets accustomed to it, it makes the novel even more pleasurable*”), захоплюючий та актуальний сюжет (наприклад, за допомогою епітетів: “*Overall, the plot is highly creative and intense, despite the writing*”, повторів: “*I was completely overcome by the greatness of the book, great from whatever way I looked at it: plot, speculation, characters, sense of wonder*”, even throw away humor were all topnotch”), або порівняння: “*This basic message is more than applicable today*”, “*The whole book seems to be a warning against scientific omniscience and communal living*”). Окрім цього, хвалиться користь книги (наприклад, за допомогою оцінювальних іменників: “*The select biography by M. K. Joseph is of benefit to our students*”), її цікавість (наприклад, за допомогою пропозиції: “*The author manages to create a mood in the book that keeps you always on the edge of your seat waiting for the legend of the Headless Horseman to come into play*”) і повчальність (наприклад, за допомогою інфінітивних конструкцій та порівняння: “*Sometimes scary and always exciting, Kipling also uses the book to teach lessons much greater than a jungle in India*”). У рецензіях читачів, на відміну від рецензій експертів, не згадують ціну книги. Дослідження виявило лише один випадок, коли читач порівнює користь недорогої книги (а не її якість) із більш дорогою, наприклад, за допомогою порівняння: “*As teaching aids go, My Big Animal Book has proven far more effective than many a high-priced electronic gadget or DVD*”.

Висловлюючи похвалу, читачі багато уваги приділяють популярності книги. Для підкреслення популярності тієї чи іншої роботи, мовці використовують теперішній завершений час дієслів, який акцентує увагу на тому, що захопленість та любов до книги, які колись виникли, не минає (наприклад: “*We have and love all five previous books; we have read them all and shared them countless times*”, “*The book has always been brilliant but I didn’t imagine how great the pictures would be to go with it*”, “*My son received this book for his first birthday and it has quickly become a favorite*”) або теперішній неозначений час дієслова, який підкреслює, що так відбувається завжди (наприклад: “*He may not be consistent in terms of his content, but when it comes to quality David Wiesner is ever and always predictably magnificent*”). Деякі читачі вважають дуже важливим мати власний примірник книги, наприклад: “*I buy a copy for my school library with library money and for me with my money and another copy for my great-niece!*”.

При розповіданні сюжету книги читачі нерідко використовували графічні засоби для того, щоб акцентувати певну думку, наприклад: “*When Pinkalicious loses a tooth, it’s not just any tooth – it’s her sweet tooth! Suddenly candy no longer tastes sweet! With her pinkatastic pen, Pinkalicious writes a note to the Tooth Fairy and tucks it under her pillow...only to hear from Cupid, the Easter Bunny, and a Christmas elf instead. It is not until the Tooth Fairy finally responds—and works some magic—that Pinkalicious discovers where sweetness really comes from*”, “*I want to start by saying that we LOVE Olivia around here*”, “*I bought this beautiful book for my fancy 3 year old daughter and she absolutely LOVES it*”, “*We ALL adore Fancy Nancy*”, “*The sparkley covers are enough to make any princess swoon, but the delightful writing (so few words on a page--thank you!)*

and spectacular illustrations make Fancy Nancy a DAILY ritual in our house". Висловлюючи ладацію, читачі часто висловлюють впевненість у тому, що наступна книга того ж самого автора або її продовження буде таким же гарним, як і перша частина або попередня книга (наприклад: "*I cannot wait until book two, 'Last Dance' comes out*", "*I look forward to the next in this Seer series, Last Dance*"), що свідчить про те, що читач захоплюється творами певного автора. Багато з читачів відверто повідомляють, що є постійними шанувальниками того чи іншого письменника, що є імпліцитною похвалою, яка висловлюється за допомогою морфологічних засобів – теперішнього завершеного часу дієслів (наприклад: "*Deb Smith has NEVER disappointed me, ever since I first read Blue Willow many months ago, and this one is another book that will go on my keeper shelves to be read and loaned (carefully!!) again and again*"), теперішнього неозначеного часу дієслів (наприклад: "*I really enjoy Ms. Carr's books and this is one of my favorites*"), "*Jill Mansel never fails to delight me with her books*") і майбутнього неозначеного часу дієслів (наприклад: "*I will definitely be checking out her other books*"). Вживання перших двох морфологічних засобів висловлює постійну дію, а останнього – обіцянку. Як і в рецензіях експертів, у рецензіях читачів висловлюється похвала авторові за допомогою ступенів порівняння прикметників, що підкреслюють перевагу особистості або речі, наприклад: "*Perhaps the ending is a slight anticlimactic, yet I, having read this novel before and being quite familiar with the Count, read the final pages with bated breath, an anxious mind, and the sense of exhilaration that only one the most talented of writers can induce*". Як вже було відмічено, закінчуючи рецензію, читач зазвичай висловлює своє ставлення до книги або виражає похвалу її авторowi.

Для передачі своїх емоцій читач використовує лексику, яка вказує на емоційний стан (наприклад, "*I was very pleasantly surprised. I've not read anything else by Washington Irving. The story is simple; the prose is easy to read but in spots is downright beautiful*") або вживає метафору (наприклад, "*Richly written, with details and contexts unfamiliar to Western readers, 'The Jungle Book' lifts imagination and language beautifully*", "*But in Oliver Twist I sailed through the pages*", "*A literal page turner, I found myself having more than one sleepless night when I just couldn't put it down*"), яка підкреслює здатність книги пробуджувати уяву та викликати захоплення.

Ладацією є висловлення мовцем оцінки книги за допомогою умовно прийнятої "системи зірочок" (наприклад: "*I'd give it ten stars if I could*") або епітетів (наприклад: "*A great book, and one I am glad to have finally read*"), а також використовують теперішній неозначений час дієслова (наприклад: "*I simply love this book in its entirety, and I know it won't be too long before I pick it up again*") або майбутній неозначений час дієслова (наприклад: "*Her Pride and Prejudice will always have an honored spot on my bookshelf*"). Похвала авторові висловлюється лексичними засобами (оцінювальними іменниками та прикметниками, наприклад: "*Minor characters such as the lunatic Renfield are also drawn clearly in our mind's eye by Stoker's incredible gift of characterization*", "*Stevenson writes with a precise attention to detail and plot occasionally gets lost in the minor points of the story*", "*His actual writing is amazing and skillful in all chapters*") та риторичними – за допомогою порівняння (наприклад: "*The power of [Dickens] is so amazing that the reader at once becomes his captive, and must follow him*").

withersoever he leads”) та метафори (наприклад: “*Kipling will have you in the palm of his hand, even though it was first published over 100 years ago*”).

Отже, аналіз впливу професійного чинника на лаудативний дискурс дозволяє зробити такий висновок. Відмінності в рецензіях експертів і читачів полягають у тому, що об’єкт лаудації у таких рецензіях різний, також використовуються різні засоби висловлення похвали.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карасик В. И. Язык социального статуса / В. И. Карасик – М.: Гнозис, 2002. – 330 с.
2. Лабов У. Исследование языка в его социальном контексте / Уильям Лабов // Новое в лингвистике, вып. 7. – М.: Прогресс, 1975. – С. 152-216.
3. Скідченко О. А. Мовні засоби вираження соціального статусу в сучасній англійській мові / О. А. Скідченко. Автореф. дис. .... канд. філол. наук. – К., 1997. – 19 с.
4. Скорик М. М. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. [Редакційна колегія посібника: Агеєва В. П., д-р філол. наук, професор, Кобелянська Л. С., канд. філол. наук, доцент, Скорик М. М., канд. філол. наук, Відповідальний редактор: Скорик М. М., канд. філол. наук] / М. М. Скорик. – К.: “К.І.С.”, 2004. – 536 с.
5. Ягодзінський С. М. Науковий дискурс в умовах інформаційного суспільства: методологічний і соціокультурний аспекти. : автореф. дис. ... канд філософських наук: спец. 09.00.02 / С. М. Ягодзінський. – К., 2008. – 18 с.
6. Grimshaw A. D. What’s going on here?: complimentary studies of professional talk / Allen D. Grimshaw and Peter J. Burke ... [et al.]. – Norwood, NJ.: Ablex Pub., c1994. – xiii, 561 p.: ill.; 24 cm. – ISBN 089391746X.
7. Gumperz J. J. Linguistic and social interaction in two communities. – American anthropologist, 1964. – Vol. 66, N 6, part 2. – PP. 137-153.

Стаття надійшла до редакції 22.04.2014.

Рыжикова М. Д., к.філол.н., препод.,

Таврический национальный университет им. В. И. Вернадского, г. Симферополь

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПРИНАДЛЕЖНОСТЬ АВТОРА РЕЧИ КАК ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ АНГЛОЯЗЫЧНОГО ЛАУДАТИВНОГО ДИСКУРСА

В статье рассматривается влияние социального статуса говорящего на объект и выбор языковых средств лаудации в англоязычных рецензиях на книги. Описываются отличия в том, что хвалится, в зависимости от профессиональной принадлежности говорящего. Определяются соответствующие языковые средства, которые используются профессиональными и непрофессиональными рецензентами для выражения похвалы.

Ключевые слова: лаудация, лаудативный дискурс, профессиональная принадлежность говорящего, рецензия на книгу, языковые средства выражения похвалы.

Ryzhikova M. D., Cand.Phil.Sci., Lecturer,
V. I. Vernadsky Taurida National University, Simferopol

PROFESSIONAL STATUS OF THE SPEAKER AS A FACTOR FORMING ENGLISH LAUDATORY DISCOURSE (ON THE DATA OF BOOK REVIEWS)

The article focuses on the influence of social status of the speaker on the object and choice of linguistic means of laudation in English book reviews. Differences in what is praised depending from the professional status of the speaker are described. The corresponding language means that are used by professional and non-professional reviewers to express laudation are determined.

Key words: laudation, laudatory discourse, professional status of the speaker, book review, linguistic means of expressing laudation.

УДК 811.111'373

Rogach O., Cand.Phil.Sci., Associate Professor,
Lesya Ukrainka Eastern European National University, Lutsk

THE CONCEPT OF POVERTY IN THE ENGLISH LEXICAL PHRASEOLOGICAL SYSTEM

The article deals with the verbal representation of the concept POVERTY in the English lexical phraseological system with consideration of such extralinguistic factors as national culture, history, international experience, cooperation and coexistence with other nations and ethnic communities, the formation and application of ethnic stereotypes, influence of national and social/class systems of values on the creation and usage of language units with the semantic marker "poverty". A special attention has been paid to the structure of the concept POVERTY which consists of such segments as poverty causes, its effects, advantages and dangers, relative importance, connection with wealth and pride, contempt for the poor and qualities of the poor.

Key words and phrases: concept, POVERTY, verbalization, lexical phraseological units, stereotypes, extralinguistic factors, national values.

Every national language is not a system of certain symbols but is a genetic code where an ethnic culture, historical and economic development of a nation that uses it for communication are represented. It is the language where we find the verbalization of the main national values, beliefs or superstitions. As David Crystal points out "language never leaves you alone. It's there in your head, helping you to think. It's there to remind you who you are and where you come from" [Crystal 2010, p. 253]. The **purpose** of our